

Mites grecs

Maria Angelidou

Adaptació de Miguel Tristán i Gabriel Casas

CUCANYA

Il·lustracions de Svetlin

EDICIÓ
AMPLIADA

Vicencs Vives

VICENS VIVES. EXEMPLAR DE MOSTRA - PROHIBIDA LA SEVA COMERCIALIZACIÓ

VICENS VIVES

Mites grecs

Col·lecció dirigida per
Paco Anton

Maria Angelidou

Mites grecs

Adaptació i notes
Miguel Tristán
Gabriel Casas

Il·lustracions
Svetlin

Traducció
Laura Santamaria

Activitats
Santiago Muras

Vicens Vives

Primera edició, 2008
Reimpressions, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014,
2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2021, 2022, 2023
Segona edició, 2023

DL B 5.079-2023
ISBN: 978-84-682-9906-8
Núm. d'Ordre V.V.: PU96

© MARIA ANGELIDOU
Sobre el text original.

© SVETLIN
Sobre les il·lustracions.

© MIGUEL TRISTÁN
Sobre l'adaptació del text original i les notes.

© GABRIEL CASAS
Sobre l'adaptació del text original i les notes.

© SANTIAGO MURAS
Sobre les activitats.

© LAURA SANTAMARIA
Sobre la traducció.

© EDITORIAL VICENS VIVES, S.A.
Sobre aquesta edició segons l'art. 8 del Reial Decret Legislatiu 1/1996.
Drets exclusius.

Obra protegida pel RDL 1/1996, de 12 d'abril pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual i per la normativa vigent que ho modifica. Prohibida la reproducció total o parcial per qualsevol mitjà, inclosos els sistemes electrònics d'emmagatzematge, per reproducció, així com el tractament informàtic. Reservat a favor de l'Editor el dret de préstec públic, lloguer o qualsevol altra forma de cessió d'ús d'aquest exemplar.

IMPRES A ESPANYA. PRINTED IN SPAIN.

Índex

Mites grecs

Urà, Cronos i Zeus, pares dels déus	9
Hermes, el lladre astut	18
Prometeu, el lladre del foc	25
La capsa de Pandora	31
Deucalió i Pirra	39
Apol·lo i Dafne	45
Hèrcules i l'hidra de Lerna	52
El rapte d'Europa	58
Teseu i el laberint de Creta	63
El vol d'Ícar	70
Èdip i l'enigma de l'Esfinx	75
El metge Asclepi	81
La caçadora Atalanta	87
El desafiament d'Aracne	93
L'or de Mides	100
Perseu i el cap de Medusa	105
Orfeu a l'infern	114
Ulisses i el cavall de Troia	119

Activitats

127

MITES GRECS

Urà, Cronos i Zeus, pares dels déus

Al principi dels temps no existia més que el Caos, una infinita massa informe enmig d'un buit desolador. Totes les partícules que un dia es convertirien en matèria s'arremolinaven i bullien en un moviment incessant. En aquell immens espai dansaven els àtoms sense cap propòsit, però ocasionalment formaven algunes figures elementals: línies, cercles, ondulacions... que no trigaven a esvaïr-se com per encantament. Amb el pas del temps, les partícules més pesants es van unir fins a donar forma a Gea, la Terra, i Eros, l'Amor.

Gea era com un plat gegantesc al voltant del qual fluïa veloç un riu anomenat Oceà. A les entranyes de Gea se situava el Tàrtar, l'inframón, un lloc terriblement fosc i tan profund que qualsevol objecte que s'hi llancés trigava nou dies a arribar al fons.

Necessitada de companyia, Gea va engendrar Urà, el Cel estelat, que d'aleshores ençà la cobriria i fertilitzaria perquè es convertís en digne sojorn¹ dels déus. Gea també va donar a llum les altes Muntanyes, envoltades de valls verdes i exuberants, i Pontos, la mar brava i escumosa.

Gea estimava profundament Urà i mai no es cansava de mirar-lo, i Urà també idolatrava Gea i es delia per abraçar-la a totes

¹ *sojorn*: lloc on algú viu o s'està un cert temps.

hores. D'aquestes abraçades constants van néixer rius, animals i plantes, a més d'un gran nombre de fills enormes i poderosos. I entre ells els hecatonquirs, uns éssers monstruosos, meitat humans i meitat arbres, amb cinquanta caps i cent braços, i també els ciclops, gegants d'una força descomunal, amb cossos rocosos i semihumans, que tenien un sol ull al mig del front. Gea va infantar a més sis titans i sis titànides, uns éssers sense forma concreta, però que podien adquirir aspecte humà.

Temorós que els seus formidables fills li arrabassessin² un dia el poder, Urà va decidir llançar-los a les profunditats del Tàrtar tot just després de néixer. La Terra gemegava llavors de dolor, les roques es trencaven i columnes de fum, lava i foc brollaven de les entranyes de Gea.

Finalment, cansada de sofrir tant i de suportar una càrrega tan pesada a les entranyes, Gea va cridar al seu espòs:

—Ja n'hi ha prou! Vull veure créixer els meus fills a la llum del sol i gaudir de la seva companyia!

—Que potser no comprens —va replicar Urà— que tan aviat com recobrin la llibertat voldran destronar-me...? No hi ha millor lloc per a ells que les teves entranyes!

—Això no és més que un deliri de la teva imaginació malalta! Retorna'm els meus fills! —li va exigir Gea.

—Silenci!!! —va bramar Urà, fora de si.

Ressentida, Gea va idear un stratagema per acabar amb Urà: va forjar una enorme falç de bronze i acer, amb tantes dents i tan esmolades com les d'un tauró, i la va amagar dins el seu ventre profund. En acabat, va parlar amb els seus fills i els va dir.

² *arrabassar*: prendre violentament alguna cosa a algú.

—Oh, fills meus, el vostre pervers pare us ha condemnat a la foscor perpètua i em priva de viure amb vosaltres! Compadieu-vos de mi i destruiu-lo!

Espantats i indecisos, tots van guardar silenci. Perquè, qui s'atreveria a desafiar el totpoderós Urà? Finalment, Cronos, el més petit i més intel·ligent de tots, es va armar de coratge i la va confortar:

—No et preocupis, mare. Et prometo que jo posaré fi a l'existència d'Urà. Un pare que tracta els seus fills d'aquesta manera no té cap dret a viure.

I, sense perdre temps, es va obrir pas fins a les temibles profunditats de la Terra, on la seva mare havia amagat la falç, i la va recollir. A continuació va tornar a la superfície i es va emboscar al lloc que Gea li havia indicat.

Aquella mateixa nit, com de costum, Urà es va llançar sobre Gea com una furiosa tempesta, ansiós com estava per engolir la Terra sencera. En veure'l abraçar la seva mare, Cronos va subjectar amb força la falç, va sortir com una fera del seu amagatall, es va interposar entre els seus pares i, d'un sol cop, va tallar els genitals a Urà i els va llançar al mar. Aquell pare cruel no tornaria a abraçar mai més la seva mare.

Urà va llançar un crit esgarrifós de dolor i, gairebé sense forces, va amenaçar el seu fill:

—Tu també patiràs un destí com el meu! Així com tu has destronat el teu pare, un fill teu et destronarà a tu...

Després, els seus llavis van quedar segellats i ningú va tornar a sentir-li mai més la veu.

Aleshores Cronos va alliberar els titans i les titànides, que no tenien cap ambició, i es va proclamar rei. No obstant això, per assegurar-se que ningú el pogués destronar en el futur, va mantenir presos els ciclops i els hecatonquirs al Tàrtar, on els havia tancat Urà.

Durant el regnat de Cronos van començar a poblar la Terra els primers éssers humans, que no necessitaven treballar ni esforçar-se perquè la naturalesa els proporcionava menjar en abundància; s'alimentaven de fruits silvestres i mel, bevien llet de cabra i ovella, les preocupacions no els prenien el son i eren molt feliços. Va ser l'anomenada Edat d'Or. Els homes vivien en pau i harmonia, no es barallaven ni coneixien la guerra, ni el dolor, vivien molts anys amb un aspecte juvenil i, quan els arribava l'hora de la mort, queien en un son profund i pacífic. Malauradament, aquella Edat d'Or es va acabar en el moment en què el tità Prometeu va robar el foc als déus i el va lliurar als homes.

Cronos es va casar amb Rea, la seva pròpia germana, i ben aviat va començar a tenir fills. Però l'angoixa i l'ansietat de Cronos creixien amb cada nou embaràs de Rea. Les últimes paraules d'Urà retronaven en la seva ment com una tempesta amenaçadora: «Un fill teu et destronarà... Un fill teu et destronarà...». Per alliberar-se d'aquell turment insuportable, Cronos devorava els seus fills tan aviat com sorgien de les entranyes de Rea. Primer va ser Hèstia, després Demèter, més tard Hera, a continuació Hades i finalment Posidó.

Quan va arribar el moment del part de Zeus, Rea es va amagar en un lloc apartat i fosc d'una muntanya d'Arcàdia i, a mitjanit, va donar a llum el seu nou fill. L'endemà va anar a veure el seu espòs i li va lliurar una pedra embolicada amb uns bolquers, que Cronos, ansiós, no va trigar a engolir de cop pensant que era el seu nou fill. Immediatament, el rei va recobrar la calma i va fer un lleu somriure, que la seva esposa es va limitar a retornar-li sense dir res...

A fi de protegir el nadó, Rea el va enviar a una gruta de l'illa de Creta i va ordenar que el fiquessin en un bressol d'or al capdamunt de la capçada d'un robust roure; d'aquesta manera el seu pare no el trobaria ni a la terra ni al cel ni al mar. Les nimfes³ Ida i Adrastea tenien cura de l'infant, mentre que la cabra Amaltea l'alletava i un eixam d'abelles que brunzien a l'entrada de la cova li procuraven dolça mel. I, per evitar que Cronos sentís el plor del nen, els curets, uns joves guerrers d'armes resplendents, colpejaven les seves llances contra els escuts.

Així doncs, Zeus va créixer sense haver de témer la fúria del seu pare i molt aviat va adquirir la força i l'astúcia necessàries per castigar-lo i prendre-li el poder. Quan es va veure prou fort, va decidir anar a demanar consell a l'enginyosa Metis, una titànida molt difícil de trobar perquè rarament adquiria una forma concreta i preferia vagar invisible per l'aire. Després de molt temps de recerca infructuosa, finalment la va localitzar, materialitzada en una criatura que era en part òliba, en part guineu i en part serp.

—Què desitges, Zeus? —li va preguntar la titànida en veure'l.

³ A la mitologia grega, les *nimfes* són divinitats que tenen aparença de noies i que viuen en coves, boscos, rius, fonts...

—Castigar Cronos per la seva crueltat i ocupar el seu tron.
Metis, que donava suport a Rea, li va dir:

—Ves al palau de Cronos al mont Otris i convenç Rea que et converteixi en coper del rei, i aleshores serveix a Cronos una copa d'aquest elixir elaborat amb vi, mel i unes herbes màgiques —i, sense afegir res més, li va lliurar un flascó i va desaparèixer.

Zeus va fer el que Metis li havia aconsellat. Cronos, en beure el contingut de la copa d'un glop, es va retorçar de dolor i va vomitar amb tanta virulència que de les seves entranyes van emergir, l'un darrere l'altre, els seus cinc fills, il·lesos i ja grans, i la pedra que havia engolit creient que es tractava de Zeus.

Aquest va ser l'inici d'una guerra sense quarter que es va prolongar durant deu terribles anys. Un dels bàndols l'integraven Cronos i els titans, éssers poderosos però maldestres⁴ i simples. L'altre era encapçalat per Zeus, secundat pels seus germans Hades i Posidó, que, tot i no ser tan forts com els titans, eren més intel·ligents i destres. La força bruta contraposada al talent.

Atès que els combatents eren immortals, la lluita s'eternitzava, i la Terra era la víctima principal d'aquell conflicte atroç. Allò que una vegada havia estat un estatge bell i acollidor s'havia convertit ara en un erm⁵ desolat: l'aire quedava constantment esquinçat per les tempestes; la llum del sol fugia horroritzada davant l'ímpetu de les pluges torrencials. Centenars d'acarnissades batalles van deixar la Terra arrasada, coberta de restes de gel

⁴ *maldestre*: mancat de destresa, poc hàbil.

⁵ *erm*: lloc àrid, desèrtic i sense conrear.

i pedra despresos dels cims de les muntanyes o esquinçada per avencs⁶ i esquerdes que expulsaven roques candents.⁷

Una vegada més, Gea sofria terriblement. Calia posar fi a aquella guerra interminable. Amb aquest objectiu, la deessa va aconsellar Zeus que alliberés els ciclops i els hecatonquirs, que continuaven empresonats al Tàrtar. Zeus, doncs, va baixar fins a les entranyes de la Terra, va obrir les portes de la fèrria fortalesa on Urà els havia empresonat i els va retornar la llibertat.

Els presoners gairebé eren incapaçs de moure els seus membres atrofiats i de pensar, perquè tenien la ment abaltida⁸ després de tot el temps que havien passat envoltats de la foscor més absoluta. No semblaven en condicions de combatre. En adonar-se'n, Zeus els va lliurar un beuratge que havia preparat per retornar-los la força perduda.

—No pots ni imaginar-te com hem sofert en aquesta masmorra per culpa de la crueltat de Cronos! —va exclamar Bron-tes, un dels tres ciclops—. T'estem tan agraïts, Zeus, que forjarem unes armes invencibles que t'ajudaran a vèncer el tirà. Fondrem un casc per a Hades que el convertirà en invisible, un trident per a Posidó amb el qual podrà desfermar tempestes i terratrèmols, i per a tu, Zeus, un feix de llamps d'un poder devastador.

Gràcies al casc invisible, Hades va entrar a la ciutadella de Cronos al mont Otris i li va robar totes les armes; després, Posidó el va amenaçar amb el seu temible trident i, finalment, Zeus li va llançar un llamp que el va deixar atordit. A un senyal de Zeus,

⁶ *avenc*: cavitat natural.

⁷ *candent*: roent.

⁸ *abaltida*: atordida, endormiscada.

els ciclops i els hecatonquirs van emergir del Tàrtar i, amb els seus cent braços, van llançar un autèntic diluvi de pedres als titans, que van haver de retrocedir.

La guerra, a la fi, havia acabat, i Zeus n'era el vencedor indiscutible. Els titans van ser capturats i traslladats al mont Olimp,⁹ on residia Zeus. El nou rei es va apiadar de Prometeu i de Metis, que havien pres partit per ell en la guerra, i va castigar el tità Atlas a sostenir la Terra i l'univers sencer sobre les seves espatlles. A la resta de titans els va condemnar a viure tancats per sempre al tenebrós Tàrtar.

L'edat de Cronos i dels titans va arribar a la seva fi i va començar l'era dels déus olímpics. Instal·lat en el seu palau del mont Olimp, Zeus decideix el destí de déus i homes. Des del seu tron, governa l'univers i vetlla per l'ordre social i perquè les relacions entre déus i homes siguin harmonioses. No obstant això, són molts els insensats que es resisteixen a acatar la voluntat del pare dels déus. Terrible error, perquè Zeus tot ho veu, tot ho sap i tot acaba posant-ho al lloc que li correspon.

⁹ *L'Olimp* és una muntanya real, de les més altes de Grècia.

Hermes, el lladre astut

Hi va haver un temps en què hi havia déus per a totes les coses: per al sol i per a la lluna, per als llamps i els trons, per a l'amor i la guerra, per a les cases i els boscos, per a la caça i els conreus, per als pastors i els mariners, per a la música, per als viatges, per a gairebé tot. A més, cada dia naixia alguna divinitat nova i totes tenien algun lloc al qual podien anomenar la seva llar i que podien cuidar i protegir: l'escuma de les ones, les flors, les abelles, el ferro, els cavalls, els somnis i els malsons, el bon vi, i fins i tot les baralles. Hermes, per exemple, va triar l'art propi dels lladres, i no sols va ser protector de lladres de bestiar i atracadors, sinó que ell mateix es va convertir en déu gràcies al robatori.

Hermes era fill de Zeus, però el pare dels déus no li feia gaire cas perquè la seva descendència era incomptable. Zeus era molt promiscu¹ i mantenia relacions amoroses amb una gran quantitat de deesses i de dones mortals, que sovint seduïa transformant-se en tota mena d'éssers: un toro blanc, una pluja d'or, un cigne... Zeus va tenir molts fills amb les seves diferents amants, fins al punt que es deia que no hi havia mortal o immortal que ell no hagués engendrat, cosa que ens ajuda a entendre per què a alguns fills no els feia gaire cas.

¹ *promiscu*: que manté relacions íntimes sovint i amb persones diferents.

La mare d'Hermes era Maia, una nimfa bellíssima que vivia en una cova càlida i agradable del mont Cil·lene. Malgrat aquell aïllament, Zeus la va descobrir en una de les seves escapades, se'n va enamorar i, després de convertir-se en esquirol i seduir-la, la va posseir.

Nou mesos després, en un matí lluminós, naixia Hermes. Quan tot just havien transcorregut unes hores, el nadó, àvid² de diversió i aventures, va baixar del bressol i va sortir de la cova que l'arrecerava per explorar els voltants. Al bosc li va cridar l'atenció la closca d'una tortuga, a la qual va lligar set cordes fetes amb els budells d'una ovella i, així, va inventar la lira. En prémer les cordes de l'instrument per primera vegada, va emetre un so tan dolç i melodiós que Hermes va decidir acompanyar-lo d'un cant a l'amor dels seus pares, dels quals ell era el fruit diví.

A primera hora de la tarda va recórrer mitja Grècia fins arribar a la falda del mont Olimp, on els déus guardaven els ramats de bestiar als assolellats prats de Pèria. Tots els animals que hi pasturaven eren bells, però les vaques del déu Apol·lo, un dels germans d'Hermes, destacaven per damunt de tots: tenien ulls grans, cossos blancs i ben proporcionats, petites banyes d'ivori³ i llargues cues que movien mandrosament sota els calorosos raigs del sol. Quan va veure les vaques, Hermes va quedar tan impressionat que va decidir que havien de ser seves.

Per ser honestos, no era el bestiar allò que realment li interessava, sinó el robatori en si mateix, el fet d'emportar-se els animals sense que ningú se n'adonés. El petit Hermes va ordinar un pla que hauria despertat l'enveja del lladre més astut: va arrencar

² *àvid*: ansiós, delerós.

³ *ivori*: marfil.

trossos d'escorça d'un roure caigut i els va lligar a les peülles de les vaques amb joncs i branques de parra, i ell mateix es va confeccionar unes sandàlies amb les branques d'uns arbustos. I, com que tenia pressa, va emprendre de seguida el viatge de retorn a la seva cova. Als animals del ramat els feia caminar d'esquena perquè les seves petjades confonguessin qualsevol que tractés de seguir-los el rastre.

Quan Hermes i les vaques d'Apol·lo van passar per Beòcia, un ancià que llaurava un camp va quedar atònit en veure un nen tan petit guiant unes animals que caminaven cap endarrere! Hermes es va acostar al pagès i li va dir:

—Ancià, tu no has vist ni sentit res del que creus que has vist i sentit. I faràs bé de recordar el meu advertiment.

Poc abans de l'alba, Hermes va arribar a la cova del mont Cilene on vivia, va donar menjar a les vaques, en va matar dues per sacrificar-les als déus i després va posar-ne les pells a assecar sobre una roca. Finalment, satisfet de la seva gesta, es va estirar sota un arbre i, per distreure's, va començar a tocar la lira i a cantar. El dolç so de la música va despertar la seva mare, que en veure'l li va dir irada:

—Es pot saber d'on vens a aquestes hores, ximple? I d'on han sortit totes aquestes vaques? Ja pots tornar amb el teu pare, que et va engendrar perquè fossis la vergonya de déus i homes!

—Mare, com pots parlar així a un nadó que encara no ha conegut el mal, però que se sorprèn i s'espanta quan la seva mare el renya i el menysprea així? Has de tenir en compte que he triat l'ofici que s'ajusta més al meu caràcter i el que més ens ajudarà a mantenir-nos: vull ser el príncep dels lladres!

Mentrestant, el déu Apol·lo, que també era fill de Zeus, en adonar-se que el seu ramat havia desaparegut va decidir registrar cel i terra per trobar-lo. No va trigar a descobrir les estranyes petjades que s'encaminaven a Pièria i va sospitar que es tractava d'algun ardit. Pel camí va veure Batos, el pagès a qui Hermes havia exigit guardar silenci, i li va preguntar:

—No deus pas haver vist passar per aquí un ramat de vaques?

—Per aquí hi passa molta gent —va contestar-li Batos—, i jo sempre estic enfeinat amb les vinyes. Però, ara que hi penso, ahir em va semblar veure un nadó que guiava un ramat de vaques que caminaven cap endarrere. No n'estic segur, la veritat, potser tan sols va ser una al·lucinació...

Apol·lo va anar d'una revolada fins al mont Cil·lene i va irrompre a la cova de Maia. En veure entrar el seu germà fora de si, Hermes es va amagar sota els llençols del bressol.

—Digues al teu fill que em torni el que és meu! —va exigir Apol·lo a Maia—. Ningú no ha gosat prendre'm mai res i no permetré que ell sigui el primer a robar-me!

—És que t'has tornat boig, Apol·lo? —va replicar Maia—. Com vols que un nen tan petit et robi el ramat? El meu fill encara dorm al bressol, i ni tan sols ha après a caminar!

—Boig, jo? I què me'n dius d'aquestes pells de vaca que s'assequen al sol? —i tot seguit, adreçant-se a Hermes, va afegir—. O em dius de seguida on m'has amagat el bestiar o tu i el teu bressol anireu a parar al Tàrtar!

—Jo no sé res de les teves vaques! Si les vigilessis millor, no les hauries perdut!

Indignat, Apol·lo va recollir les pells, va agafar d'una revolada Hermes i, sense afegir res més, va emprendre el camí cap a la llar dels déus, al cim de l'Olimp. Un cop allà, en presència de Zeus i de la resta dels immortals, va acusar Hermes de robatori.

Zeus va quedar perplex.

—És veritat això que diu el teu germà? —va preguntar al nadó.

—Bé, podríem dir que no està equivocacat del tot —va respondre Hermes—. Però jo no tenia cap intenció de quedar-me les vaques; les pensava tornar després d'haver-ne sacrificat dues en honor als dotze déus de l'Olimp.

—Però què dius? —es van sorprendre els déus olímpics—. A quins dotze déus et refereixes? Aquí només som onze...

—Amb mi ja som dotze —va respondre Hermes—. A més, amb les vísceres de les vaques sacrificades he fet una lira que tinc intenció de regalar al meu germà Apol·lo, perquè sé que estima la música —i, per demostrar l'excepcionalitat de l'instrument, va entonar una cançó en la qual lloava els déus i la bondat i la bellesa d'Apol·lo.

L'embriagadora harmonia de la lira va captivar el cor del seu germà; els dolços sons que emergien de l'instrument li infonien pau, amor i alegria. Aquella lira bé valia totes les vaques del món.

—Si me la dones, les vaques són teves —va dir Apol·lo, que era déu de les profecies, la llum de la veritat i la bellesa, però que

també desitjava ser el déu de la música—. Però m'has de prometre que no me la robaràs.

—T'ho prometo; tracte fet! —va respondre Hermes, que tanmateix va intuir la possibilitat de continuar negociant—. Per cert, deixa'm que et mostri una flauta que m'estimo molt, però que estaria disposat a canviar per la teva vara d'or...

Apol·lo es disposava a obrir els seus llavis divins per acceptar el nou oferiment del seu germà petit, però Zeus va intervenir per evitar que Hermes tornés a sortir-se amb la seva.

—Ja n'hi ha prou de tractes i d'emboics! Series capaç de robar el llamp al teu propi pare! Ets eixerit, astut, alegre i eloqüent, com els bons lladres. Seràs, doncs, el déu del robatori! Protegiràs i guiaràs bandits, mercaders i emissaris, i seràs també herald i missatger dels immortals!

—Tracte fet! —va repetir Hermes, molt satisfet—. No et penediràs d'haver-me concedit aquest honor, pare. Per cert, he pensat que també podria fer-me càrrec d'algunes coses més: els passatgers i els viatges als inferns, i tot allò que té a veure amb el món dels lladres, com ara el comerç, els fraus, l'engany, els daus i les balances. I com que soc tan veloç, em penso que també seria escaient que fos el déu dels atletes.

—Si no em fessis riure, jo mateix et llançaria al Tàrtar! I ara, surt del meu davant, brivall!

I va ser així com Hermes es va convertir en un déu olímpic. Encara avui, calçat amb unes sandàlies alades, corre d'una banda a l'altra tancant tractes i ideant noves entremaliadures. Potser per això els mortals el van triar per protegir les seves llars, encara que a vegades aquest déu tan murri fa que es perdin pels camins a les hores més fosques de la nit.

Prometeu, el lladre del foc

Els déus van establir la seva llar al cim de l'Olimp, prop de les estrelles. En aquell lloc idíl·lic¹ portaven una vida absolutament plaent: passejaven amb calma pels acolorits jardins, celebraven grans banquets als palaus de marbre i prenien a totes hores nèctar i ambrosia, un licor i un aliment dolcíssims que enfortien la seva immortalitat.

Mentrestant, els homes feien la seva vida a baix, a la Terra. Havien estat creats amb argila, i passaven els dies conreant els camps i criant bestiar. En els moments difícils, resaven als déus per demanar-los auxili i després els agraïen l'ajuda rebuda fent-los ofrenes.² De cada collita que els homes recollien i de cada animal que sacrificaven, en cremaven la meitat als temples i, així, l'ofrena, convertida en fum, arribava fins al cim de l'Olimp.

Tot anava bé fins que un dia, després d'haver matat un robust bou per menjar-se'l, els homes van començar a discutir sobre quina part de l'animal s'havien de quedar i quina havien de lliurar als déus.

—Quedem-nos la carn i cremem els ossos —proposaven alguns.

¹ *idíl·lic*: plàcid i bell, paradisiac.

² *ofrena*: regal que es fa a un déu per mostrar-li agraïment per un favor o per demanar-li ajuda.

—No digueu bogeries! —exclamaven uns altres—. Si donem la part més dolenta als déus, ens castigaran sense pietat.

—Però de què ens alimentarem si els donem la carn? —va insistir un d'aquells homes.

El mateix Zeus, pare dels déus, va intervenir en la disputa.

—La carn del bou ha de ser per a nosaltres —va dir.

Els homes, però, es van resistir a lliurar-la, i per això la discussió es va allargar molt temps. Finalment, Zeus va proposar que fos Prometeu qui decidís com s'havia de repartir el bou.

—Prometeu és savi i just —va dir—, i trobarà la solució més adequada. Tots acceptarem el que decideixi i, d'ara endavant, els animals seran repartits com Prometeu disposi.

Prometeu pertanyia a la raça dels titans, que havien estat engendrats fins i tot abans que els déus. Tothom l'admirava perquè era savi i astut. No només podia preveure el futur, sinó que dominava totes les ciències i totes les arts: la medicina i les matemàtiques, la música i la poesia... La seva ment era poderosa i veloç com un cavall al galop. Quan Zeus li va exposar el dilema del repartiment del bou, Prometeu es va asseure a meditar i va entaular un llarg diàleg amb ell mateix.

—És natural que els homes es resistixin a lliurar la carn —es va dir al principi—. Ells han criat el bou, i tenen dret a quedar-se'n la millor porció.

—Sí, Prometeu —es contestava a si mateix—, però oblides que els déus són cobdiciosos i egoistes. No acceptaran que els homes es quedin la carn...

—Però els déus no la necessiten... Beuen nèctar a totes hores i tenen ambrosia per omplir l'estómac. Els homes, en canvi, han de menjar per sobreviure...

—Si dones la carn als homes, Zeus s'enfadarà.

—En aquest cas, cal aconseguir que Zeus es pensi que la decisió de quedar-se els ossos l'ha pres ell mateix...

Prometeu va idear de seguida la trampa que li calia. Després va escorxar el bou, el va esquarterar i va dividir les restes de l'animal en dues grans piles. Quan tot va estar preparat, va cridar Zeus i li va dir que triés el munt que volgués.

—Tria bé —el va advertir—, perquè ja saps que, d'ara endavant, tots els animals que sacrificuin els homes es repartiran de la mateixa manera que aquest bou.

Prometeu va dir aquelles paraules amb el cap baix, per evitar que Zeus reconegués en els seus ulls la brillantor temerosa de l'engany. Zeus va mirar les dues piles. Una li va semblar gris i poc apetitosa, mentre que l'altra el va atreure pel seu aspecte brillant. Per tant, no s'ho va haver de pensar gaire. Va assenyalar el munt més lluent i va dir:

—Aquest és per a nosaltres.

Hermes, el fill de Zeus, es trobava present en la conversa. Com que era expert a idear trampes, no resultava fàcil enganyar-lo. Es va acostar a l'orella de Zeus i li va dir en un murmuri:

—No et precipitis, pare. Hi ha alguna cosa estranya en aquest repartiment... No has vist que Prometeu ha ajupit el cap mentre et parlava? Ell sempre mira a la cara...

—Soc el pare dels déus —va replicar Zeus—, per tant és lògic que Prometeu em tingui respecte. No és el primer que ajup el cap en mirar-me, i t'asseguro que no serà l'últim.

Així, doncs, Zeus va tornar a adreçar-se a Prometeu, va assenyalar el munt que li agradava més i va dir:

—Ens l'emportem!

Zeus no va trigar a advertir el gran error que havia comès. Resulta que Prometeu havia ficat en un munt la carn i les vísceres del bou, i després ho havia tapat tot amb l'estómac, que és la part menys gustosa de l'animal. En l'altre munt havia col·locat els ossos i els tendons, però els havia cobert amb el greix, la brillantor del qual desperta la gana. Zeus, com ja sabem, havia triat aquesta última pila. Per això, quan va arribar al cim de l'Olimp i va descobrir l'engany, es va tornar boig de ràbia.

—Prometeu s'ha burlat de mi! —va rugir, i la seva còlera es va notar a la Terra, perquè el cel es va omplir de llamps—. Però em venjaré, ja ho crec! D'ara endavant, els déus ens conformarem amb la pell i els ossos dels animals, però els homes s'hauran de menjar la carn crua!

En efecte, aquell mateix dia Zeus va robar el foc als homes i per això es van veure obligats a menjar els aliments crus. Sense foc, la vida a la Terra es va tornar insuportable. Els homes no podien fer res contra el fred glacial que els gelava les mans ni contra la por que els turmentava de nit. Prometeu, en veure'ls patir tant, es va commoure.

«Pobra gent», es va dir, «els haig d'ajudar d'alguna manera».

L'endemà Prometeu va pujar a l'Olimp i, sense que ningú el veiés, va acostar una petita estella al foc que Zeus havia arrabassat als homes i la va guardar en una closca de nou. De tornada a la Terra, va encendre amb aquella estella una torxa i la va regalar als homes perquè poguessin escalfar-se una altra vegada. Però quan Zeus va veure des de l'Olimp que el foc tornava a cremar a la Terra, la seva fúria no va tenir límits.

—Prometeu ens ha tornat a enganyar! —va bramar—. Ens ha deixat en ridícul davant tota la humanitat!

Aleshores Zeus es va venjar doblement. Primer va castigar els homes enviant-los una dona anomenada Pandora, de la qual us parlaré més endavant, i a continuació va manar que encadenessin Prometeu a una de les muntanyes del Caucas, prop de la mar Negra. Allà, el tità va passar milers d'anys sense poder-se moure, suportant al ras el fred intens de la nit i la calor asfixiant del dia. Cada matí, Zeus enviava una feroç àguila al Caucas perquè es mengés el fetge de Prometeu, i cada nit el fetge es regenerava altra vegada, perquè l'àguila el pogués tornar a devorar l'endemà. La vida de Prometeu es va convertir en un autèntic infern, però Zeus sempre va pensar que el càstig era just, perquè no hi havia falta més greu que enganyar els déus.

a c t i v i t a t s

Mites grecs

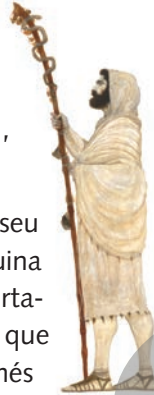
Urà, Cronos i Zeus, pares dels déus

- 1 Per a l'antiga civilització grega, l'origen de l'univers va ser el Caos. En què consistia el Caos? Amb el pas del temps, quines dues figures van sorgir d'aquesta massa informe? Els mites sobre la creació del món o **mites cosmogònics** no són exclusius de la cultura grega; compara aquest procés de la creació amb el que es recull a la Bíblia (Gènesi 1, 1-2). Amb quina noció bíblica es correspon el Caos? Finalment, quina és actualment l'explicació científica de la formació de l'univers?
- 2 En el relat se'ns descriu **Gea**, la Terra, com un plat gegantesc. Quins eren els seus límits? Què retenia a les entranyes?
- 3 El procés de creació del món es completa amb l'aparició d'**Urà**. Amb quin element s'associa aquest nou déu? Quina relació manté amb Gea? Tenint en compte el valor poètic i simbòlic de la mitologia, com interpretes, des del punt de vista de la naturalesa, aquesta relació? (p. 9-10)
- 4 Urà i Gea tenen nombrosos descendents. Quin nom reben i quins trets els caracteritzen?
- 5 En la història de la humanitat, reis, tirans i emperadors sempre han temut ser enderrocats pels seus descendents; Urà, que com tot déu grec té moltes febleses humanes, no n'és una excepció. Com intenta evitar Urà que li arrabassin el poder? I com reacciona Gea davant el seu comportament? (p. 10-11) Quin dels seus fills venja Gea i com ho fa

- 6 Assentat ja **Cronos** en el poder, sorgeixen els **primers homes** sobre la Terra. Com era la seva vida? Quin nom rep aquesta generació de mortals i quan arriba a la seva fi? La Bíblia (Gènesi 2, 4-25) també ens ofereix una imatge dels primers éssers humans. En quins trets s'assemblen i es diferencien les dues versions?
- 7 El poeta grec Hesíode va distingir **quatre edats** o etapes en l'evolució del gènere humà. Quin nom va donar a aquestes quatre edats i què les va caracteritzar? Per respondre, pots consultar les pàgines 44-45 del llibre *Metamorfosi*, d'Ovidi, publicat a Vicens Vives.
- 8 La vida de Cronos estava marcada per la maledicció que el seu pare va llançar contra ell. Què deia aquesta maledicció i quina terrible decisió pren el déu per esquivar-la? El seu comportament, en què es diferencia del d'Urà? Com aconseguix Rea que el seu últim fill eviti la sort que l'espera, i què fa el nou déu més endavant per alliberar els seus germans i germanes?
- 9 Una **guerra terrible** es desferma llavors entre dues generacions de déus. Qui forma part de cada bàndol i quines qualitats caracteritza cadascú? La contesa té la Terra com a víctima principal. Com l'afecta? Com es resol a la fi la guerra?
- 10 Un nou ordre del món sorgeix amb la victòria de **Zeus**. Amb quin nom es coneixerà a partir d'aquest moment la nova generació divina? L'actitud del totpoderós Zeus pot ser tant cruel com compassiva. Quin càstig imposa a Atlas? Però amb quines dues divinitats es mostra piadós i per què? En què consisteix el **nou ordre** que Zeus imposa al món?

Hermes, el lladre astut

- 1 El protagonista d'aquest nou mite és Hermes, fill del mateix Zeus i de la nimfa Maia. En què es transforma Zeus per seduir Maia i posseir-la? Segons el relat, en quins altres éssers es transforma Zeus per conquistar les seves estimades?

- 2 Les habilitats d'Hermes es manifesten quan tot just és un nadó. Quin **objecte inventa** i de quina manera el confecciona? Després de recórrer una distància enorme, quins animals roba i a qui pertanyen? A quin estratagema recorre per ocultar el robatori?
- 3 Sovint un **testimoni accidental** dona pistes sobre crims i robatoris. En aquesta ocasió, de qui es tracta? Com reacciona quan veu el nen i les vaques i davant la posterior aparició d'Apol·lo? I, com si es tractés d'una recerca policial, quina pista descobreix Apol·lo (p. 22) per acusar Hermes del robatori del seu bestiar?
- 4 La nimfa Maia, quina actitud adopta primer davant el comportament del seu fill (p. 21-22) i després davant els atacs d'Apol·lo? (p. 22) Et sembla coherent? A què ho atribueixes?
- 5 Zeus, a més de ser pare de déus i homes, era l'escollit per fer d'àrbitre en les disputes entre les divinitats. Després d'admetre amb matisos haver comès el robatori, Hermes fa un comentari que sorprèn tots els déus. Què diu? En presència de Zeus, com aconseguix aplacar Hermes la còlera del seu germà? Quina nova funció assumirà el déu de la llum a partir d'aquest moment?
- 6 Hermes, encoratjat per l'èxit del seu intercanvi, intenta una nova transacció amb Apol·lo. En què consisteix aquest nou oferiment? Quins diferents **camp d'actuació** confia Zeus al seu nou fill? Quins suggereix després Hermes al seu pare que també desitjaria assumir? Justifica el motiu d'aquestes atribucions a partir de les accions comeses per Hermes en les seves primeres hores de vida.
- 7 Al final de la història es fa referència a una peça característica de la vestimenta d'Hermes. Quina és? Esbrina amb quins altres elements és representat habitualment aquest déu.
- 8 El contingut i l'estil del relat d'Hermes es contagia del to burlesc del seu protagonista. Quins passatges o expressions del relat et semblen **humorístics**?

Prometeu, el lladre del foc

- 1 Al començament del relat, es descriu la relació que mantenen els homes amb els déus. Per què resen els éssers humans i quina utilitat tenen les ofrenes que fan?
- 2 El conflicte entre déus i homes esclata per culpa del repartiment d'un bou. Quina part es volen quedar tant els uns com els altres? Per què es tria Prometeu com a àrbitre en la disputa?
- 3 Prometeu s'acaba inclinant a favor dels homes. Quin estratagema utilitza per enganyar els déus? Per què escull Zeus la part menys valuosa del bou?
- 4 Enfurit pel repartiment del bou, que considera insatisfactori, Zeus pren **represàlies contra la humanitat**. Quin càstig li imposa? Qui ajuda llavors els homes i com ho fa? Davant d'aquesta segona humiliació, quin doble càstig idea Zeus?
- 5 El tità **Prometeu** és admirat per tothom perquè és savi i assenyat. Quin passatge curiós posa de manifest el poder que aquest personatge dona a la raó? (p. 26-27) Creus que Prometeu es mereix el càstig que rep? Per què?
- 6 **Zeus** és el gran antagonista de Prometeu. Com definiries el caràcter d'aquest déu? En què es distingeix de la manera de ser de Prometeu? Diries que les reaccions de Zeus són adequades, o et semblen exagerades? Actua Zeus amb la pietat i la generositat que esperaríem del pare dels déus? Diries que és una divinitat justa? Per què?
- 7 Els mites proporcionen sovint una explicació llegendària a certs successos naturals. Segons es relata a la història de Prometeu, quin **fenomen atmosfèric** guarda una relació directa amb els atacs d'ira de Zeus? (p. 29) Tot i amb això, quina explicació científic a té aquest fenomen?
- 8 En la mitologia grega, el **foc** és controlat per Zeus, el déu del Cel, una situació que ajuda a entendre una certa realitat històrica. Te-

nint en compte la connexió que s'estableix entre Zeus i el foc, com es devien produir les primeres flames que l'home va veure sobre la Terra? O, dit d'una altra manera, com aconseguen el foc els éssers humans abans que aprenguessin a encendre'l?

La capsa de Pandora

- 1 El relat sobre el mite de Pandora arranca amb la visita de Zeus al seu fill Hefest. A què es dedica Hefest? Amb quina intenció el va a veure Zeus?
- 2 La **creació de Pandora** constitueix una autèntica obra d'art. Amb quin material la fabriquen? Qui li infon vida i de quina manera ho fan? Com col·laboren els déus en el perfeccionament d'aquest personatge?
- 3 Abans d'enviar Pandora a la Terra, Zeus li fa **dos regals**. Quins són? Quin advertiment fa Zeus a Pandora sobre el primer d'aquests dos regals?
- 4 Zeus disposa que Pandora sigui deixada a les portes de la casa del tità Epimeteu. Per què escull precisament Epimeteu? Quina decisió pren el tità des del moment en què veu Pandora? Per què intenta Prometeu fer-lo canviar d'idea?
- 5 Pandora i Epimeteu viuen una vida harmoniosa durant un temps. Però hi ha una cosa que turmenta la jove. De què es tracta? Al final, quina **prohibició** se salta Pandora? Quines conseqüències té l'error que comet? Veient el que ha succeït a la Terra, com reacciona Zeus?
- 6 El comportament de Pandora converteix la Terra en un infern. Tot i amb això, per què decideixen els homes seguir endavant contra vent i marea? (p. 38) Diries que el paràgraf final de «La capsa de Pandora» descriu adequadament el que és la **vida humana**? Raona la resposta aportant exemples.

- 7 L'actitud de **Zeus** no és idèntica a «La capsa de Pandora» i a «Prometeu, el lladre del foc». En quin dels dos mites actua de manera més impulsiva i en quin es mostra més calculador? Amb tot, quins trets del seu caràcter es manifesten de manera semblant en tots dos relats?
- 8 El tema central de «La capsa de Pandora» és la **curiositat**. Quina metàfora apareix al relat per indicar el caràcter obsessiu que adquireix de vegades aquesta qualitat? (p. 36) Al mite de Pandora, es dona una visió negativa o positiva de la curiositat? Segons el teu punt de vista, és bo o dolent ser curiós? Raona la resposta.
- 9 Alguns mites grecs presenten coincidències evidents amb certes històries narrades a la **Bíblia**. En concret, Pandora ens recorda **Eva**, la primera dona segons el Gènesi (2, 3). En què es diferencien la creació de Pandora i la d'Eva? Quin aliment té a la Bíblia la mateixa funció que la capsa de Pandora? Després d'infringir el que està prohibit, quin càstig s'imposa a la humanitat a la Bíblia?

Deucalió i Pirra

- 1 Poc temps després que Pandora obri la capsa, Zeus decideix **castigar amb severitat els homes**. Per què pren aquesta decisió i quin càstig els infligeix? Com sobreviuen Deucalió i Pirra?
- 2 Deucalió i Pirra imploren ajut a Temis perquè no suporten la idea de viure sols al món. Què els respon la deessa? Després d'escoltar Temis, per què es queden Deucalió i Pirra tan desconcertats?
- 3 Com finalment Deucalió acaba deduint, què són en realitat «els ossos de la Terra»? Amb quin prodigi conclou el mite?
- 4 Diries que Deucalió i Pirra tenen caràcters semblants? Quin dels dos et sembla que es mostra més actiu? En quin moment queda clar que Deucalió ha heretat el caràcter reflexiu i prudent del seu pare?

- 5 **Deucalió i Pirra** estan decidits a repoblar el món. Què penses que els impulsa: la por a la soledat, la necessitat egoïsta de procurar-se l'ajut dels altres, l'afany de supervivència, el desig instintiu de perpetuar-se, el simple altruisme...? Si et trobessis en la mateixa situació que Deucalió i Pirra, repoblaries el món? Per què?
- 6 Els mites solen explicar de forma llegendària l'origen d'alguns fenòmens, costums, objectes o situacions. Segons es desprèn de la història de Deucalió i Pirra, a què es deu l'enorme varietat que hi ha en l'aspecte dels éssers humans? (p. 44)
- 7 Els mites de vegades ens informen sobre alguns costums dels antics grecs. En concret, quines dades ens proporciona la llegenda de Deucalió i Pirra sobre el culte que els grecs rendien als **difunts**? (p. 42-43)
- 8 El mite de Deucalió i Pirra recorda la història bíblica del **diluvi universal**. Llegeix el passatge corresponent de l'Antic Testament (Gènesi, 6, 8) i explica quines coincidències i diferències perceps entre el mite grec i el relat bíblic de Noè. Quina de les dues històries et sembla més creïble i per què?

Apol·lo i Dafne

- 1 La història d'Apol·lo i Dafne comença amb el relat d'un acte heroic. Quin? Quines repercussions té aquesta gesta en el caràcter i el comportament d'Apol·lo?
- 2 Després d'una tensa discussió, **Eros decideix venjar-se d'Apol·lo**. Com són les fletxes que utilitza per venjar-se i quins efectes produeixen? En què consisteix, doncs, la venjança d'Eros?
- 3 Un dia, Apol·lo troba Dafne tota sola al bosc. Què li proposa? Què respon Dafne i per què arrenca a córrer? A qui demana ajut la nimfa quan s'adona que no pot fugir d'Apol·lo? Amb quin prodigi es tanca la història?

4 L'actitud d'**Apol·lo** canvia radicalment al llarg del relat. En què es diferencia el seu comportament al principi i al final de la història? Diries que Apol·lo és un déu impulsiu, que es deixa guiar pels sentiments, o més aviat un ésser metòdic i prudent? Quina opinió tens de l'actitud que adopta davant Dafne? Creus que Apol·lo es mereix la frustració que experimenta al final

5 Més enllà de la repulsió que sent per Apol·lo, quina és l'actitud general de **Dafne** respecte a l'amor? Et sembla comprensible la por que té a Apol·lo? Per què? Consideres que la seva reacció, quan arrenca a córrer pel bosc, és adequada, o més aviat et sembla pròpia d'una persona immadura? Penses que Dafne té un final just? Per què?

6 Se sol dir que l'**amor** té dues cares, perquè pot encaminar les persones cap a la felicitat o cap a la desgràcia. De quina manera queden representades les dues cares de l'amor en la figura d'Eros? Abans de respondre, fixa't en el contrast evident que es produeix entre l'aspecte físic d'aquest personatge i la manera com actua. És conscient el déu Eros del poder immens que posseeix l'amor?

7 Tenint en compte el comportament d'Apol·lo i Eros en aquesta història, et sembla que els déus grecs tenien els mateixos defectes que els homes, o més aviat penses que eren un exemple per als éssers humans? Raona la resposta.

8 L'origen de quina **planta** i de quin costum queda aclarit a través del mite de Dafne?

Hèrcules i l'hidra de Lerna

1 A la mitologia grega, cada heroi acostuma a sobresortir per una qualitat física determinada, un tret moral, un costum... Quina és la característica més destacada d'Hèrcules i com es fa palesa poc després de néixer l'heroi? Quina arma porta Hèrcules sempre al damunt? (p. 53)

2 Hèrcules va executar dotze treballs o proeses, un cicle al qual pertany la lluita contra l'hidra de Lerna. Com és l'**hidra**? Quins efectes causa el seu alè? Per què resulta gairebé impossible vèncer-la?

3 Fins i tot els herois més capacitats necessiten de vegades l'ajut dels déus per tirar endavant les seves gestes. Quina divinitat assisteix Hèrcules en la lluita que manté amb l'hidra de Lerna i quin ajut li proporciona?

4 Varia l'estat d'ànim d'**Hèrcules** en el transcurs de la lluita contra l'hidra? El veiem defallir en algun moment, o conserva sempre la fe en la victòria?

5 Ja hem dit que el combat contra l'hidra pertany al cicle dels dotze treballs d'Hèrcules. Esbrina en què van consistir els altres onze treballs i per quina raó els va dur a terme l'heroi.

6 Una de les característiques més vistoses dels mites és que no es difonen per mitjà d'un text únic i estable, sinó a través de **múltiples versions** que de vegades difereixen molt. En concret, del combat d'Hèrcules amb l'hidra existeix una versió molt diferent de la que hem llegit, en la qual l'heroi rep l'ajut d'un nebot anomenat Iolau. Busca aquesta versió del mite i descriu com Iolau va ajudar el seu oncle al pantà de Lerna i què va fer la deessa Hera per dificultar la victòria d'Hèrcules.

El rapte d'Europa

1 La protagonista del relat és una jove molt bonica anomenada Europa. Quines precaucions prenen els homes de la seva família amb ella? Sense que aquestes mesures afectin la seva percepció, què sent Zeus per Europa?

2 La vida rutinària i feliç d'Europa canvia radicalment un dia en què un ramat de bous apareix a la platja de Tir. Com és l'animal més destacat del grup? Amb quina intenció s'acosta Europa al **brau**?

- 3 Qui és en realitat aquest brau? Què fa l'animal quan ja s'ha guanyat la confiança d'Europa? Com canvia llavors l'estat d'ànim de la jove? On és traslladada Europa i quina experiència viu en aquest lloc? Què fa Zeus perquè quedi un record perpetu de l'aventura d'Europa i el brau?
- 4 La història entre Zeus i Europa ens parla del poder de l'amor. Amb qui és comparat Zeus per descriure la força del desig que experimenta? (p. 58) Diries que Europa actua impulsivament, com ho fan sovint els enamorats, quan s'acosta al brau? Quina reacció et sembla més comprensible: la d'Europa o la de les seves amigues?
- 5 Com valoraries el comportament de Zeus en aquest mite? Et sembla digne d'un déu? Per què?
- 6 El narrador triga a revelar-nos qui s'amaga rere el brau que apareix a la platja de Tir. Havies sospitat tu la veritat abans del moment en què es descobreix? Si és així, quins indicis t'han ajudat a descobrir la identitat del brau?

Teseu i el laberint de Creta

- 1 El naixement del **Minotaure** commociona Minos, el rei de Creta. Com és el Minotaure? En veure'l, què retreu Minos a la seva esposa? Per què el rei Minos no gosa matar el monstre? Per quin motiu el tanca?
- 2 Com és la presó que construeix Dèdal per al Minotaure? De quina manera s'alimenta el monstre?
- 3 **Teseu**, el príncep d'Atenes, es veu obligat a enfrontar-se al Minotaure. En el transcurs del viatge del jove a Creta, com s'aprecia que Teseu és un home valent?
- 4 Qui i per què ajuda Teseu a vèncer el Minotaure i sortir del laberint? Com usa l'heroi el fil de seda i de quina manera acaba amb el Minotaure?

- 5 Com definiries el caràcter del rei **Minos**? Diries que es comporta com un tirà? Per què? Quina opinió et mereix que decidís fer tancar el Minotaure?
- 6 Tot i que queda aparentment en un segon pla, **Dèdal** és un personatge decisiu en el mite del laberint de Creta. Com valora l'actitud que adopta en relació amb Ariadna? (p. 68) Diries que Dèdal és un home generós? Per què?
- 7 El final del mite ens fa pensar en una frase típica dels contes populars: «Van ser feliços i van menjar molts anissos». Però, va ser aquest el destí final de Teseu i Ariadna? Investiga en un diccionari de mitologia com va acabar la història d'amor de la parella.

El vol d'Ícar

- 1 El rei Minos se sent traït per Dèdal. Per què? Quin càstig li imposa? Més que el seu propi afany de supervivència, quin motiu empeny Dèdal a buscar un mitjà de salvació?
- 2 Dèdal construeix unes **ales** per poder recuperar la llibertat. Amb quins materials les fabrica? Un cop fetes les ales, quins consells dona Dèdal al seu fill? Els segueix Ícar? Què li succeeix al noi al final del relat?
- 3 Pare i fill afronten l'experiència del vol de maneres radicalment diferents. Explica com se senten l'un i l'altre quan comencen a volar. Fins a quin punt creus que l'edat que tenen influeix en la manera com actuen? Si tu estiguessis en el seu lloc, creus que la teva actitud s'assemblaria més a la d'Ícar o a la de Dèdal?
- 4 El mite d'Ícar té una **finalitat allisonadora** molt clara, ja que alerta els homes sobre els severs perills que els esperen si sobrepassen els límits establerts. Quins límits naturals se salten Dèdal i el seu fill? Més en concret, quina falta, que els déus castiguen amb duresa, comet Ícar?

Èdip i l'enigma de l'Esfinx

- 1 L'Esfinx és un dels nombrosos monstres que apareixen en la mitologia grega. Com és l'**Esfinx** i per què ha estat enviada per la deessa Hera a Tebes? Què fa cada cop que s'acosta un viatger a la ciutat?
- 2 **Èdip** decideix viatjar a Tebes per enfrontar-se a l'Esfinx. Quan està al davant del monstre, quina acció estranya porta a terme per concentrar-se millor? Quina solució dona a l'enigma de l'Esfinx? Com reacciona el monstre quan se sent derrotat? Quina recompensa obté Èdip per aquesta victòria?
- 3 Quines qualitats d'Èdip queden paleses durant el seu cara a cara amb l'Esfinx? Com contrasta l'actitud de l'heroi amb la de les altres persones que havien intentat desxifrar l'enigma del monstre?
- 4 El mite sembla que té un final feliç, però, a l'últim moment, s'insinua un **destí tràgic** per a Èdip. Consulta un diccionari de mitologia i investiga què li va passar després de convertir-se en rei de Tebes. Quins versos de l'enigma de l'Esfinx explicarien la tragèdia de l'heroi?
- 5 Èdip va ser allunyat de Tebes per evitar un cúmul de desgràcies a la ciutat. Però al capdavant la profecia es compleix, la qual cosa sembla que indiqui que som presoners d'un **destí** que, passi el que passi, és inalterable. Estàs d'acord amb aquesta visió de l'existència, o més aviat penses que tot allò que ens passa és conseqüència de l'encert o els errors amb què actuem?
- 6 En una de les versions del mite d'Èdip, l'Esfinx planteja un **enigma del tot diferent** al que hem llegit en aquest relat. Concretament, diu el següent: «Són dues germanes. Cada una engendra l'altra i és, alhora, engendrada per ella». Intenta descobrir la solució d'aquest segon enigma.

- 7 Els psicòlegs han recorregut de vegades als mites per anomenar alguns processos mentals. Esbrina què és el **complex d'Èdip** i per què rep aquest nom. Abans de contestar, fixa't en la resposta que has donat a la pregunta 4.

El metge Asclepi

- 1 Malgrat l'amor que el **déu Apol·lo** i la **nimfa Coronis** es professen, la jove incorre en una infidelitat. Qui revela al déu la relliscada de Coronis i com castiga Apol·lo el delator?
- 2 La ràbia empeny Apol·lo a venjar-se de Coronis. Quin sever càstig li aplica i com se sent el déu després d'executar-lo? Com influirà la seva acció en el futur del seu fill Asclepi?
- 3 Què opines de la conducta d'Apol·lo amb la seva estimada? Comportaments semblants, es continuen produint avui dia? Si tu fossis el corb Lici, què aconsellaries a Apol·lo?
- 4 Asclepi rep d'Apol·lo els seus primers coneixements mèdics, però quin paper exerceix el **centaure Quiró** en la seva formació? Quins últims consells li dona?
- 5 El metge troba una **serp** malferida i la cura. Què rep Asclepi a canvi? Esbrina quin és el símbol de les farmàcies i explica'n el significat en relació amb aquest relat.
- 6 Asclepi va més enllà en la seva ciència mèdica i aconsegueix una fita impossible: **ressuscitar els morts**. Quina deessa li descobreix la manera de fer-ho i per quin motiu? Com reacciona el déu Hades davant la portentosa habilitat d'Asclepi?
- 7 La deessa Àrtemis visita Asclepi per demanar-li que retorni la vida al príncep Hipòlit. Esbrina qui era **Fedra** i per què va tramir una conjura contra **Hipòlit**.
- 8 Asclepi accepta l'encàrrec d'Àrtemis, però comet l'error de cobrar pels serveis prestats. Quin consell incompleix

en rebre unes monedes d'or? Consideres acceptable que els metges puguin enriquir-se amb la seva professió? Raona la resposta. Els graduats en Medicina han de respectar el «**Jurament hipocràtic**». Investiga en què consisteixen les normes ètiques recollides en aquest text en les seves diverses redaccions.

- 9 La greu falta comesa per Asclepi provoca el càstig que Zeus li imposa. Per què considera aquest déu **inadmissible** la possibilitat de **ressuscitar els morts**? Comparteixes les idees de Zeus? Si fos possible retornar la vida als morts, acceptaries aquesta pràctica? Per què? Assenyala els possibles avantatges i inconvenients de ressuscitar les persones.

La caçadora Atalanta

- 1 Iasos, el rei d'Arcàdia, desitja vivament tenir un fill. Per quin motiu? No obstant això, com reacciona quan la seva esposa dona a llum una nena? Com aconsegueix sobreviure Atalanta a la sort que el seu pare li ha reservat?
- 2 Et sembla que avui dia, en la nostra societat, es mantenen els papers que tradicionalment s'han assignat a homes i dones? Exemplifica la resposta
- 3 La vida de molts personatges dels mites grecs queda marcada per un **oracle**. De quina manera ho exemplifica Atalanta? Quina decisió adopta la jove per evitar que el vaticini es compleixi? Creus tu en el **destí**? Si és així, com podem lluitar per escapar del nostre suposat destí? Argumenta la resposta.
- 4 Instruïda per Àrtemis, Atalanta es converteix en una **caçadora** magnífica i en una **aventurera** admirable. En quins moments mostra el seu valor i destresa? (p. 88-90) Com reacciona Iasos davant les gestes de la seva filla? Per què Atalanta no s'alegra de la decisió del seu pare? Quin ardit ordeix per eludir-la?
- 5 Captivats per la bellesa d'Atalanta, molts pretendents sucumbeixen a la prova a la qual la noia els sotmet. Malgrat la seva incredulitat

inicial, també **Hipòmenes** decideix arriscar-se. Quina divinitat l'ajuda i com ho fa? A quin estratagema recorre Hipòmenes per assolir la victòria? Com reacciona Atalanta davant la seva derrota i a què es deu aquest comportament aparentment contradictori?

- 6 Els déus mai perdonaven dels mortals el pecat de la *hybris*, és a dir, la **supèrbia**. De què presumeix Hipòmenes i quin terrible oblit comet? En aquesta ocasió, com castiguen els déus Atalanta i Hipòmenes? Es compleix al final el vaticini que pesava sobre la nostra caçadora? Raona la resposta.
- 7 Atalanta respon a un model de dona que no era l'esperat en temps passats. En aquest sentit, esbrina qui era **Pentesilea** i qui formava el seu peculiar exèrcit. En qualsevol cas, els trets que caracteritzen aquesta reina no són exclusius de la mitologia grega. Investiga sobre la naturalesa de les **Valquíries** i a quin poble i mitologia s'associen. Finalment, reflexiona sobre l'actualitat d'aquest model de dona.

El desafiament d'Aracne

- 1 Aracne, la filla del rei de Lídia, destaca per una habilitat. Quina és? Per què s'enfada Atena amb Aracne?
- 2 Atena i Aracne s'enfronten en un duel. Per què s'irrita Atena quan veu el vel que ha confeccionat Aracne? Com se sent Aracne en adonar-se del greu error que ha comès i quina terrible decisió pren llavors? Per bé que Atena es compadeix d'Aracne, quin càstig li imposa?
- 3 **Aracne** és castigada pel seu comportament. Quines actituds del personatge et semblen més negatives? En general, quin és el defecte principal d'Aracne? Creus que la jove es mereix el càstig que rep?

- 4 Pel que fa a **Atena**, penses que li podem retreure alguna cosa, o diries que la deessa es comporta de manera adequada en tot moment?
- 5 Dues de les funcions més habituals dels mites són explicar l'**origen de les coses** i transmetre una **moralitat** útil. Per què podem dir que, al mite protagonitzat per Aracne, es donen simultàniament aquestes dues funcions?
- 6 Un dels grans mestres de la història de la pintura, **Velázquez**, es va inspirar en el mite d'Aracne per pintar un quadre molt famós: «**Les filadore**». Busca una reproducció de l'obra i identifica les figures que representen Aracne i Atena. Quins dos moments del mite re-crea Velázquez en aquest quadre?

L'or de Mides

- 1 El déu Dionís decideix oferir un do a Mides. Per què es mostra tan generós amb el rei de Frígia? Quin do demana Mides?
- 2 Mides no triga a adonar-se que s'ha equivocat, perquè, quina tragèdia es desencadena per culpa del do que li han concedit? Per què tem Mides per la seva vida? Al final, com se soluciona el problema del rei?
- 3 Quins **defectes** del **rei Mides** es posen de manifest en aquest relat? Així doncs, quines són les lliçons morals que ens transmet el mite sobre aquest rei? Creus que Mides es mereix el que li passa? Raona la resposta.
- 4 El **riu Pactol**, situat a l'antic regne de Lídia (actual Turquia), era famós per les seves aigües auríferes, una situació a la qual el mite proporciona una explicació llegendària. Quina? (p. 104)
- 5 El mite de Mides facilita una reflexió sobre les coses que tenen autèntic valor. Què demanaries tu si el déu Dionís t'oferís la possibilitat de gaudir d'un do?

Perseu i el cap de Medusa

- 1 El déu Zeus s'enamora d'una jove, anomenada Dànae, que viu enclaustrada en una torre. Per què viu Dànae aïllada del món i quin prodigi realitza Zeus per entrar-hi en contacte? Com es desfà el rei Acrisi de Perseu, el nen que Dànae concep amb Zeus?
- 2 El jove Perseu viatja fins als confins de la Terra per enfrontar-se a la gòrgona Medusa. Per què emprèn aquesta missió tan difícil i perillosa? Quin aspecte té Medusa i quin poder terrible posseeix? Gràcies a quins tres objectes, proporcionats pels déus, aconsegueix Perseu la gesta de vèncer el monstre?
- 3 En el camí de retorn cap a casa, Perseu emprèn una segona gesta. De quina proesa es tracta i quina recompensa rep?
- 4 Com molts altres herois, **Perseu** conjumina la força i l'astúcia. En quins moments fa ús d'aquesta darrera facultat? Quina de les dues gestes de Perseu et sembla més meritòria i per què?
- 5 En la majoria de mites, com també en els contes populars, els **innocents** acaben esquivant tots els perills, mentre que els **malvats** reben un càstig sever. Com s'acompleix aquesta tradició en el mite de Perseu?
- 6 La història que acabes de llegir omet quin va ser el destí final d'**Acrisi**, el rei que tant temia la possibilitat de tenir nets. Que li va passar a Acrisi quan Perseu va tornar d'Argos. A continuació, digues en què s'assembla la història d'Acrisi amb la d'Èdip.
- 7 Segons el mite, mentre Perseu sobrevolava la Terra amb el cap de Medusa en una mà, van caure unes gotes de sang del monstre i van fer que brollés del terra un **animal fabulós**. De quin animal es tracta? Quines característiques tenia?

Orfeu a l'infern

- 1 Quina és la qualitat més destacada d'Orfeu? Quin objecte valuós porta habitualment a sobre?
- 2 Qui és Eurídice? De quina manera tràgica mor? Com reacciona Orfeu davant la mort de la seva esposa?
- 3 Orfeu pren la decisió de descendir als inferns per recuperar Eurídice. Quines barreres es veu obligat a superar abans d'arribar al regne d'Hades i com ho aconsegueix? Hades accedeix al prec d'Orfeu, però quina condició li imposa?
- 4 Què passa quan Orfeu i Eurídice estan a punt d'arribar al món dels vius? Després d'aquest succés tràgic, quan torna Orfeu a retrobar-se amb Eurídice?
- 5 Una bona part dels mites ens adverteixen sobre el perill que corren els que cometem determinades **faltes morals**. Quina falta comet **Orfeu**, per culpa de la qual no aconsegueix recuperar Eurídice? Per què ens recorda aquest error el de Pandora?
- 6 El mite d'Orfeu ens parla de la vida del **més enllà**. Tenint en compte el cas d'Eurídice, diries que els grecs creien en la resurrecció? Raona la resposta.
- 7 Com ja hem dit abans, alguns mites s'han difós a través de múltiples versions diferents. En una de les variants de la llegenda d'Orfeu, per exemple, l'heroi és assassinat. Esbrina qui el mata, per què, i on acaben el seu cap i la seva lira.
- 8 El relat explica que, una vegada, Orfeu va ser capaç d'apacar la fúria del mar amb el seu cant (p. 114). Esbrina en quina expedició va tenir lloc aquest prodigi i quin era l'objectiu de l'expedició.
- 9 El cas d'Orfeu i Eurídice manté certes similituds amb el que la **Bíblia** explica sobre la **muller de Lot** (Gènesi,

19, 26) Què li va passar a aquest personatge? Per què creus que, en tots dos casos, els déus es comporten tan durament amb els éssers humans?

Ulisses i el cavall de Troia

- 1 Al començament del relat, els grecs estan profundament descoratjats, però Ulisses es posa a treballar per canviar les coses. Què provoca la desesperança dels grecs? Com concep **Ulisses l'ardit** que necessita per ajudar els seus compatriotes?
- 2 Un bon dia, els troians queden molt sorpresos en mirar la planura que s'estén davant la ciutat. Què és el que els sorprèn? Com reaccionen davant aquest canvi tan sobtat?
- 3 A la plana, els troians troben un **cavall de fusta de grans dimensions**. Per què l'entren a la ciutat? Qui els adverteix que no ho facin i per què ningú li fa cas?
- 4 Finalment, se'ns revela el secret que amaga el cavall. Quin és? Per què obren Ulisses i els seus companys les portes de Troia?
- 5 Tal com Homer explica a la *Iliada*, durant els anys en què Troia va estar assetjada, entre grecs i troians predominaven els ideals de valentia, gosadia i força, ben exemplificats per Aquil·les i Hèctor. Però, al final, el valor que s'imposa és un altre. Quin és i quin heroi l'encarna? Quines qualitats positives i negatives s'atribueixen a aquest personatge en el relat que has llegit?
- 6 Quina opinió et mereix el comportament dels grecs en l'episodi del cavall de Troia? Creus que són vàlides les victòries aconseguides per mitjà d'una trampa? En general, diries que, en una guerra, tot val? Raona les respostes.
- 7 El cicle mític relacionat amb la **guerra de Troia** no acaba amb la destrucció de la ciutat, ja que hi ha diverses històries que expliquen què va passar amb els cabdills grecs quan tornaven a la seva pàtria.

Mira de descobrir quants anys va trigar **Ulisses a tornar a Ítaca** i quina situació hi va trobar quan finalment va posar els peus a l'illa. Quin nom va rebre aquest viatge de retorn llarg i accidentat?

- 8 La importància del cicle de la guerra de Troia és tan gran que algunes expressions relacionades amb el mite s'han acabat incorporant a la **llengua quotidiana**. Esbrina què volem dir quan fem servir les expressions següents i de quin episodi mític procedeixen: *poma de la discòrdia*, *taló d'Aquil·les*, *odissea* i *cant de sirenes*.

Personatges i temes

Déus, herois i monstres

- 1 Sabem amb certesa que els mortals viuen a la Terra. Però, en quin lloc mític viuen els **déus grecs**? (p. 25) Hefest, el déu del foc i de la metal·lúrgia, constitueix una excepció a aquesta norma. Recordes on transcorre una bona part de la seva existència i per què viu en aquest lloc?
- 2 Què **mengen** els déus de l'Olimp per assegurar-se la immortalitat? (p. 25) De quina manera contribueixen els éssers humans a la seva alimentació?
- 3 En una religió politeïsta com la grega s'imposa una **especialització dels déus en diferents camps** o àmbits d'influència. Quina divinitat controla la vida del més enllà? (p. 116) Quina és la divinitat que es fa càrrec de l'amor? (p. 46) Quin és el regne de Posidó? (p. 110) Quins atributs propis fa servir Atena per ajudar Hèrcules, Perseu i Ulisses? (p. 56, 109 i 119) Quin és l'àmbit d'influència de la deessa Temis? (p. 41)
- 4 Com hauràs comprovat, el comportament dels déus reflecteix les **virtuts i defectes** dels éssers humans, ja que les divinitats gregues alternen la crueltat amb la compassió, l'egoisme amb la generositat... Selecciona passatges dels mites que has llegit on s'evidenciïn els següents sentiments dels déus: ànsia de venjança, enveja, desig obsessiu i egoisme. Adoraries tu unes divinitats amb tants defectes com els que tenen els déus grecs? Raona la resposta.

5 A grans trets, podríem dir que l'objectiu general dels déus és **mantenir l'ordre del món** perquè no hi imperi el caos. Amb aquesta finalitat, solen imposar càstigs als homes cada vegada que se senten atacats o decebuts. Creus que algun d'aquests **càstigs** és excessiu o, altrament, tots t'han semblat adequats? En quin dels mites d'aquest llibre hi ha una divinitat que arriba a exigir el sacrifici d'una dona per apaivagar la seva ira? De quina manera actuen els déus quan algú sobrepassa els límits establerts? (Recorda els casos de Prometeu, Deucalió i Ícar.)

6 Els déus grecs participen de forma activa i immediata en la vida dels homes. Però, com dissimulen la seva aparença veritable quan visiten la Terra? Contesta aportant exemples. Existeix en religions com el cristianisme i l'islamisme una actitud de familiaritat semblant dels déus amb els homes?

7 Una bona part dels mites grecs estan protagonitzats per **herois**, unes criatures semidivines que destaquen pels seus extraordinaris atributs físics o psíquics. Quines qualitats destacades en Hèrcules, Perseu, Teseu i Ulisses?

8 Busca en un diccionari el significat que avui dia atorguem al terme heroi. Quins serien, segons tu, els herois de l'actualitat? S'assemblen als de la mitologia grega?

9 Els herois disposen, gairebé sempre, del valuós ajut de les divinitats. Cita dos exemples de col·laboració entre déus i herois. Quin heroi es mostra al llibre capaç de fer front als reptes més difícils sense necessitat de cap mena d'intervenció divina?

10 L'univers mític dels grecs està ple de **monstres** que constituïen autèntiques encarnacions del mal. En general, per què els utilitzaven

els déus? (p. 75 i 110) Fins a quin punt l'aspecte físic dels monstres en reflecteix la immoralitat? Quin contrast es produeix entre la seva aparença terrible i la dels herois que lluiten contra ells? Com solen acabar els monstres després de lluitar contra els herois? (p. 57, 80, 110...)

Temes

1 Alguns temes es repeteixen en múltiples mites. Una de les idees més reiterades en la mitologia grega és que el **destí** és més poderós que la voluntat de les persones. En aquest sentit, quan alguna cosa ha de passar, ningú pot impedir que passi més tard o més d'hora. Quin heroi del nostre llibre va acabar naixent malgrat totes les precaucions que va prendre el seu avi per impedir-ho?

2 D'entre tots els mites que has llegit, quins ens alerten sobre els mals que ocasiona l'excés de confiança en un mateix? En quin mite és un déu, en lloc d'un home, qui és castigat per la seva **supèrbia**? Quines històries ens adverteixen sobre els perills que comporta la curiositat?

3 En els mites grecs apareixen sovint homes i herois que s'esforcen per superar els límits propis de la condició humana. Quin final tenen els que actuen així? Recorda, per exemple, els casos d'Ícar i Orfeu.

4 Una gran quantitat de mites grecs ens parlen de la força abassegadora de l'**amor** i el **desig**. En aquest sentit, amb quina finalitat recorre Eros a l'amor en el mite d'«Apol·lo i Dafne»? A quins excessos porta el poder del desig en les històries de Dànae i Europa? De quina manera determina l'amor la trama de «Teseu i el laberint de Creta»?

5 La intel·ligència i l'**astúcia** eren dues qualitats molt ben valorades pels antics grecs. Quins mites insisteixen en el poder de l'astúcia?

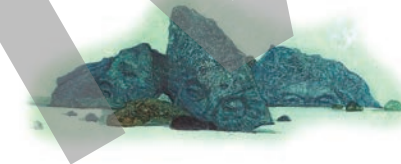

6 Els mites poden ser classificats tant per la seva funció com pel seu contingut. Alguns, els anomenats **mites etiològics**, ofereixen explicacions sobre l'origen de noms, costums, fenòmens naturals, formacions d'estrelles... Revisa els relats que has llegit i menciona'n quatre que pertanyin a aquest grup. En lloc de conformar-nos amb el que expliquen els mites, quins mètodes usem avui dia per explicar-nos l'origen de les coses?

7 Als mites que transmeten una determinada lliçó sobre el comportament humà i que ens indueixen a actuar d'una certa manera se'ls sol anomenar **mites morals**. Escull el mite que més t'hagi impressionat que pertanyi a aquest grup i explica quina lliçó moral se'n pot extreure.

8 Una part dels mites grecs ens parlen de la **vida d'ultratomba** i del més enllà. D'entre els relats que has llegit, quin inclouries en aquest grup?

Un mite nou

1 Després d'haver llegit el llibre, segur que et sents capaç de crear tu mateix un mite. La primera possibilitat que et suggerim és que confeccionis un **mite de tema lliure**. Per fer-ho, t'aconsellem que segueixis les pautes següents:

- Reflexiona primer sobre el tema principal del mite i sobre la funció que li vols donar.
- Escull amb cura els déus i els personatges humans que protagonitzaran el relat i decideix quines qualitats destacaràs dels uns i dels altres.
- Tria el lloc on transcourran els fets.
- Decideix quins elements meravellosos o màgics incorporaràs a la trama.
- Pensa un desenllaç que deixi ben clara la funció que has assignat al mite.

CUCANYA

1. Oscar Wilde
El Gegant egoista i altres contes
Il·lustracions de P. J. Lynch
2. Steven Zorn
Relats de fantasmes
Il·lustracions de John Bradley
3. William Irish
Aprenent de detectiu
Un robatori molt costós
Il·lustracions de Rubén Pellejero
4. Edith Nesbit
Melissanda
Il·lustracions de P. J. Lynch
5. Isaac Asimov
Amics robots
Il·lustracions de David Shannon
6. Martin Waddell
La Bíblia. Històries de l'Antic Testament
Il·lustracions de G. Patterson
7. J. R. R. Tolkien
Gil, el pagès de Ham
Il·lustracions d'Alicia Cañas
8. Cornell Woolrich
L'ull de vidre
Charlie sortirà aquesta nit
Il·lustracions de Tha
9. L. Frank Baum
El mag d'Oz
Adaptació de Germán Vives
Il·lustracions de Robert Ingpen
10. Reiner Zimnik
Els timbalers
Il·lustracions de Reiner Zimnik
11. Mary Hoffman
Una estirada de cua
Il·lustracions de Jan Ormerod
12. Anònim
El geperut i altres contes de «Les mil i una nits»
Versió de Brian Alderson
Il·lustracions de M. Foreman
13. Rudyard Kipling
Les aventures de Mowgli
Traducció de Joaquim Mallafrè
Il·lustracions d'Inga Moore
14. Hans Christian Andersen
La Reina de les Neus
Il·lustracions de P.J. Lynch
15. Diversos autors
La Bella i la Bèstia i altres contes meravellosos
Il·lustracions de P. J. Lynch
16. Charles Perrault
Riquet del Floquet
Il·lustracions de Jean Claverie

17. Daniel Defoe
Robinson Crusoe
Adaptació d'Eduardo Alonso
Il·lustracions de Robert Ingpen
18. Anònim
Sindbad el marí
Adaptació d'Agustín S. Aguilar
Il·lustracions d'Amélie Veaux
19. Jerry Pinkney
Faules d'Isop
Il·lustracions de Jerry Pinkney
20. Victor Hugo
El geperut de Notre Dame
Adaptació de Miguel Tristán
Il·lustracions d'Alberto Urdiales
21. Charles Dickens
Conte de Nadal
Adaptació de Pau Anton Pascual
Il·lustracions de C. Birmingham
22. Hugh Lupton
La veu dels somnis i altres contes prodigiosos
Il·lustracions de Niamh Sharkey
23. Steven Zorn
Relats de monstres
Il·lustracions de John Bradley
24. Rudyard Kipling
Els gossos rojos
L'ankus del rei
Traducció de Joaquim Mallafrè
Il·lustracions de Francisco Solé
25. Brendan Behan
El príncep i el gegant
Traducció d'Albert Torrecasana
Il·lustracions de P. J. Lynch
26. Hans Christian Andersen
El rossinyol i altres contes
Traducció de Ramon Masnou
Il·lustracions de C. Birmingham
27. Gottfried A. Bürger
Les aventures del baró de Munchausen
Adaptació d'Eduardo Murias
Il·lustracions de Svetlin
28. Jonathan Swift
Els viatges de Gulliver
Adaptació de Martin Jenkins
Il·lustracions de Chris Riddell
29. Charles Dickens
Oliver Twist
Adaptació de Pau Anton
Il·lustracions de C. Birmingham
30. Mino Milani
Un àngel, probablement
Il·lustracions de G. De Conno
31. Rudyard Kipling
Kim
Adaptació d'Eduardo Alonso
Il·lustracions de F. Solé i F. del Amo
32. Joanot Martorell
Tirant lo Blanc
Adaptació d'Ismael Torres
Il·lustracions de Jesús Gabán
33. Sir Walter Scott
Ivanhoe
Adaptació de Manuel Broncano
Il·lustracions de John Rush
34. Jules Verne
Miquel Strogoff
Adaptació de J. M. Pérez Zúñiga
Il·lustracions de Javier Serrano
35. Colin McNaughton
L'alegre Roger
Il·lustracions de C. McNaughton
36. Carlo Colloni
Pinotxo
Adaptació d'Agustín S. Aguilar
Il·lustracions de Robert Ingpen
37. Maria Angelidou
Mites grecs
Adaptació de M. Tristán i G. Casas
Il·lustracions de Svetlin
38. Charles Dickens
Història de dues ciutats
Adaptació de J. R. Torregrosa
Il·lustracions de Victor Ambrus
39. J. M. Barrie
Peter Pan
Adaptació d'Agustín S. Aguilar
Il·lustracions de Robert Ingpen
40. Hans Christian Andersen
La sirenetta
Il·lustracions de C. Birmingham
41. Sonya Hartnett
El burret de plata
Il·lustracions de Laura Carlin
42. Peninah Schram
El rei dels captaires i altres contes hebreus
Il·lustracions de G. De Conno
43. Arthur Conan Doyle
El misteri dels ballarins
Estel de Plata
Il·lustracions de Tha
44. Robert L. Stevenson
L'illa del tresor
Adaptació d'Eduardo Alonso
Il·lustracions de M. Foreman
45. Reinhardt Jung
El llibre dels relats perduts d'en Bambert
Il·lustr. d'E. Chichester Clark
46. Frances Hodgson Burnett
El jardí secret
Adaptació de Rebeca Martín
Il·lustracions d'Inga Moore
47. Mark Twain
Tom Sawyer
Adaptació de J. M. Pérez Zúñiga
Il·lustracions de Robert Ingpen
48. Ted Hughes
L'Home de Ferro
Il·lustracions de Laura Carlin

49. Charles Dickens
Grans esperances
Adaptació de J.M. Pérez Zúñiga
Il·lustracions de I. Ghiuselev
50. Robert Louis Stevenson
El diable de l'ampolla
El lladre de cadàvers
Il·lustracions de G. De Conno
51. Arthur Conan Doyle
L'home del llavi tort
El robí blau
Il·lustracions de Tha
52. Diversos autors
Llanterna màgica
Antologia poètica
Il·lustracions de Carme Solé
53. Robert Swindells
Mites i llegendes de l'Antic Egipte
Il·lustracions de S. Lambert
54. Martin Baltscheit
Només un dia
Il·lustracions de Jesús Gabán
55. Ulrich Hub
A l'Arca a les vuit
Il·lustracions de Jörg Mühle
56. Catherine Gendrin
Contes de l'olivera
Il·lustracions de J. Gueyfi r
57. Martin Baltscheit
El corb i l'os
Il·lustracions de Jesús Gabán
58. Jules Verne
Vint mil llegües de viatge submari
Adaptació d'Eduardo Alonso
Il·lustracions de Tha
59. Kenneth Grahame
El drac encantador
Il·lustracions d'Inga Moore
60. Jules Verne
Adaptació d'Eduardo Alonso
Viatge al centre de la Terra
Il·lustracions de I. Ghiuselev
61. Mary Joslin
Contes savis
Il·lustracions de Christina Balit
62. L. Frescura i M. Tomatis
En Massimo no té remei
Il·lustracions d'Eugenia Ábalos
63. Dick King-Smith
Babe, el porquet valent
Il·lustracions de Tha
64. Anna Sewell
Bellesa Negra
Adaptació de J.M. Pérez Zúñiga
Il·lustracions de C. Birmingham
65. Saviour Pirotta
El ball dels fantasmes
i altres contes esgarrifosos
Il·lustracions de Paul Hess
66. Bruno Tognolini
El carteller
Il·lustracions de G. De Conno
67. Homer
La Iliada
Adaptació de Gillian Cross
Il·lustracions de Neil Packer
68. Homer
L'Odissea
Adaptació de Gillian Cross
Il·lustracions de Neil Packer
69. O. Henry
Susan Wojciechowski
El regal dels Reis Mags
El miracle nadalenc d'en Jonàs
Tristany
Il·lustracions de P. J. Lynch
70. George Orwell
Revolució a la granja
Adaptació d'Eduardo Alonso
Il·lustracions de Jesús Gabán
71. Jules Verne
La volta al món
en vuitanta dies
Adaptació d'Eduardo Alonso
Il·lustracions de Jordi Vila Delclòs

Mites grecs

Els grecs de l'antiguitat s'explicaven el sentit de les coses mitjançant una sèrie de llegendes fascinants que coneixem amb el nom de mitologia. Aquelles velles històries, que narraven grans prodigis amb un poderós alè poètic, parlaven de déus totpoderosos, herois de cor valent i persones exposades a la desgràcia per culpa de les debilitats del seu caràcter. Aquest llibre és una bona mostra de l'extens repertori de la mitologia grega. Hi descobrirem, entre moltes altres coses, els orígens del món i dels déus, què va passar amb la capsa de Pandora i amb el cavall de Troia, per què el rei Mides convertia en or tot el que tocava, qui van ser Prometeu i el Minotaure, què li va succeir a Orfeu quan va baixar als inferns a la recerca de la seva estimada i per què Ícar es va entestar a volar com els ocells amb unes ales de canya i cera molt fràgils. El conjunt és, doncs, tan variat i intens que resulta molt fàcil comprendre per què els mites han perviscut durant trenta segles. Perquè, avui com ahir, aconsegueixen perfectament el propòsit per al qual van ser creats: il·lustrar-nos sobre els vaivens de la vida humana per mitjà de l'emoció i la sorpresa.

Aquest volum constitueix una introducció immillorable a l'univers de la mitologia. Recull divuit mites grecs, seleccionats entre els més famosos i atractius, que han estat narrats amb amenitat i senzillesa, però també amb una ambició literària evident. El llibre conté unes il·lustracions magnífiques realitzades per l'artista búlgar Svetlin.

ESCANEJA'M

MIXT
Paper | Donant suport
a la silvicultura responsable
FSC® C169028

ISBN: 978-84-682-9906-8

9 788468 299068

13355